

---

*Správa o činnosti Ústrednej rady a Predsedníctva Spoločnosti PROMETHEUS
od posledného Valného zhromaždenia, konaného 25. novembra 2017.*

– materiál, predkladaný na prerokovanie zasadnutia Valného zhromaždenia SP, dňa 30. 11. 2019
predkladá: Roman Hradecký

Ústredné orgány Spoločnosti Prometheus sa v uplynulom období stretli 9-krát, z toho Ústredná rada sa za uvedené obdobie zišla celkovo 3-krát. Zasadnutia Predsedníctva sa uskutočňovali podľa schváleného plánu práce, v zásade pravidelne raz za dva-tri mesiace, celkovo 6-krát. Ústredné orgány zamerali svoju činnosť predovšetkým na:

Organizačné otázky

Prioritnú pozornosť sme v predsedníctve venovali práci s klubmi a individuálnymi členmi spoločnosti. Zvolili sme (J. Horváth, R. Hradecký, S. Kizek) formu zasielania pravidelných osobných listov 72-83 individuálnym členom SP spolu s informáciami o činnosti a jednotlivých aktivitách. V roku 2018 sme začali (R. Hradecký, A. Mižíková) v súlade s diskusiou a jej odporúčaniami na Valnom zhromaždení 2017 s distribúciou elektronického Spravodajcu Spoločnosti Prometheus – Newsletteru. Spravodajca bol členený na aktuálne správy zo Spoločnosti Prometheus, prezentáciu našich aktivít, správy o činnosti medzinárodných humanistických organizácií a súčasne odkazoval aj na najnovšie články na našom webe. V pravidelnom mesačnom intervale sme vydali celkovo 5 čísel, ktoré boli rozosielané na e-mailové adresy členom a záujemcom. Tento projekt sa ukázal ako úspešný, prejavil sa v postupnom náraste odberateľov k počtu okolo 100 odberateľov. Žiaľ pre dlhodobé zdravotné problémy R. Hradeckého a odchod A. Mižíkovej na nové pracovisko do Bratislavy došlo k prerušeniu tejto aktivity a jej zastaveniu. V budúcom období bude potrebné vrátiť sa k tejto forme práce s členmi, nakoľko sa okrem iného prejavila v podrobnejšej informovanosti členov našej spoločnosti a nárastu ich pocitu spolupatričnosti so Spoločnosťou Prometheus.

Aj v tomto období sa potvrdzuje trend, že kluby prestávajú byť miestom aktivizácie členskej základne a fungujú len zo zotrvačnosti. Reálne na Slovensku existujú len štyri kluby v Bratislave, Banskej Bystrici, Pezinku a v Prešove. Klub v Košiciach pre vysoký vek členov a ich zdravotný stav ukončil svoju činnosť, pričom členovia klubu prešli čiastočne do pozície individuálnych členov, čiastočne sa prestali angažovať. Nové kluby v Detve, či v Trenčíne sme nedokázali vytvoriť. Ukazuje sa, že v dôsledku priemerného vysokého veku členov, nemáme dostatočný počet členov ochotných i schopných angažovať sa v organizátorskej činnosti klubov. Možnou odpoveďou na naše otázky z valných zhromaždení 2015 a 2017 je formovanie „virtuálneho“ členstva – organizácia cez internet, prostredníctvom sociálnych sietí a formou individuálneho členstva. Mladí ľudia, ktorí sa k nám hlásia, sa činnosti klubov väčšinou nechcú zúčastňovať a chcú fungovať v pozícii individuálnych členov. Pozitívne je, že na druhej strane majú záujem spolupracovať a aktívne sa podieľať na našej činnosti, čo by sme mali dokázať využiť lepšou organizáciou našej činnosti.

Člen predsedníctva SP S. Kizek po viacnásobnom úsilí dosiahol opravu údajov o termíne založenia našej organizácie v registri občianskych združení Ministerstva vnútra SR. V súvislosti s novo prijatým zákonom o registrácii nevládných neziskových organizáciách

sme (S: Kizek a R. Hradecký) urobili všetky potrebné kroky k registrácii nášho občianskeho združenia v zmysle nového zákona a podali sme požadované informácie listom na Ministerstvo vnútra SR do 1.7.2019. Na základe rozhodnutia Ústrednej rady SP sme podali registráciu Spoločnosti Prometheus ako jednotnej organizácie bez samostatných organizačných zložiek s vlastným IČO-m (kluby, resp. redakcia časopisu). Napriek dodržaniu termínu podania písomných dokladov k zápisu do registra na ministerstvo sa do dnešných dní ešte stále nenachádzame v aktuálnom znení registra nevládných neziskových organizácií. Už sme sa obrátili so žiadosťou o vysvetlenie doterajšieho postupu ministerstva formou emailu na pani JUDr. Moniku Timuľákovú z Oddelenia registrácie Odboru všeobecnej správy Sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR.

V snahe reagovať na dianie v našej spoločnosti sme urobili viacero oslovení viacerých ústredných štátnych orgánov so žiadosťami o vysvetlenie, resp. poskytnutie informácií:

- V koncom roka 2017 a začiatkom roku 2018 sme požiadali (S. Kizek) Ministerstvo obrany SR a Vojenskú kanceláriu Prezidenta SR o vysvetlenie, prečo a na základe akej žiadosti a koho rozhodnutí sa jednotka Čestnej stráže Prezidenta SR v slávnostnej historickej uniforme so zbraňou zúčastňuje verejných bohoslužieb pri sviatku Božieho tela a vzdáva oficiálne počty premenenej hostii v sprievode po omši, nakoľko podľa nášho názoru to bolo porušením zákona O ozbrojených silách SR. Výsledky komunikácie sme prezentovali na našom webe v článku Mýty a legendy IV. – Armáda bez ideológie.
- 30. januára 2019 sme protestovali (R. Hradecký) osobitným listom ministrovi spravodlivosti Gáborovi Gálovi proti zámeru ministerstva udeliť Konferencii biskupov Slovenska a Rade cirkví v SR štatút povinne pripomienkujúcich subjektov v legislatívnom procese. Zapojili sme sa aj do petičnej akcie namierenej proti tomuto zámeru. Aj na základe našich aktivít a protestov verejnosti sa tento zámer ministerstva nakoniec nerealizoval.
- V máji 2019 sme sa obrátili (R. Hradecký) na predsedu Štatistického úradu Slovenskej republiky Ing. Alexandrom Ballekom so žiadosťou o stretnutie k Sčítaniu obyvateľov 2021. Na základe jeho rozhodnutia sa naša delegácia (M. Baňala, R. Hradecký, F. Jedinák) stretla 28. mája 2019 v Bratislave s generálnou riaditeľkou Sekcie sociálnej štatistiky a demografie PhDr. Ľudmilou Ivančíkovou, PhD. a pracovníčkou sekcie Mgr. Máriou Rovňákovou. Výsledkom nášho stretnutia bolo zapojenie Spoločnosti Prometheus do procesu formulovania otázky a návrhu jej parametrov pri téme Náboženstvo, vrátane činnosti fokusových (skúšobných) skupín. Otázka o náboženskom vyznaní je na Slovensku, na rozdiel od niektorých iných krajín v Európe, určená ako povinná. Na základe našich návrhov a argumentácie (členovia Predsedníctva, najmä F. Jedinák a R. Hradecký) sa nám podarilo dosiahnuť v znení otázky vyradenie pozície bez vyznania z kategórie náboženské vyznanie a postupné rozčlenenie otázky tak, aby prvá položená otázka skúmala či respondent má nenáboženské alebo náboženské vyznanie a až v prípade pozitívnej odpovede na náboženské vyznanie by nasledovala otázka, ku ktorej cirkvi sa hlási. Ak sa toto znenie otázky potvrdí dosiahli sme výrazný posun oproti predchádzajúcim sčítaniam.
- Pri prerokovávaní zákona o Financovaní cirkví sme opätovne požiadali (S. Kizek) Ministerstvo kultúry SR o poskytnutie výročných správ cirkví a náboženských spoločností o použití štátneho finančného príspevku za rok 2017, ktoré sú povinné dávať na ministerstvo podľa §-u 9 zákona 218/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení činnosti cirkví a náboženských spoločností. Ministerstvo nám opäť poskytlo len tabuľky o hospodárení za uvedený rok, ale potvrdilo nám písomne, že tieto tabuľky nahrádzajú správy (tie cirkvi neposkytujú). Pripomienkovali sme (R. Hradecký) znenie zákona v legislatívnom procese i v na rokovaní Výboru NR SR pre kultúru a médiá (R. Hradecký, S. Kizek). Naše návrhy predkladateľa zákona neakceptovali a navrhnutý zákon schválili v predloženom znení. V tomto

prípade je potrebné sa rozhodnúť, či sa neobrátime na Verejnú ochrankyňu práv (Ombudsmanku) SR a Stredisko pre ľudské práva SR.

- 2. mája 2019 sme sa obrátili (R. Hradecký) žiadosťou na Ministerstvo školstva, vedy, vzdelávania a športu o poskytnutie informácií k vyučovaniu náboženstva a etickej výchove. Spôsob odpovede zo strany ministerstva sme pochopili ako nesprístupnenie informácie voči čomu sme sa odvolali k ministerke. Až po jej zrušení odpovede ministerstva a vrátení úradu k opätovnému prerokovaniu našej žiadosti sme dostali čiastkové odpovede, ktoré však opäť boli nedostatočné. Navyše tentoraz ministerstvo urobilo rozhodnutie o nesprístupnení informácií. Naše opätovné odvolanie (R. Hradecký, S. Kizek) ministerstvo zamietlo. Oslovili advokáta a pripravujeme podanie na súd a prokuratúru. Aj čiastočné odpovede poukazujú na skutočnosť, že pre vyučovanie náboženstva na štátnych školách boli vydané dve edície katolíckych učebníc pre každý ročník základných škôl a prvý ročník stredných škôl a jednu edíciu učebníc pre evanjelickú, reformovanú a pravoslávnu cirkev v hodnote vyše 2 miliónov eur. Pre etickú výchovu, ktorú zabezpečuje štát, nebol vydaný ani 1 kus učebnice.

Ceny humanistov 2018 a 2019 sa prvý krát neuskutočnili v Bratislave, ale na základe rozhodnutia Predsedníctva SP v Banskej Bystrici v priestoroch Cikkerovej siene historickej radnice na Námestí SNP pod záštitou primátora mesta Banská Bystrica Jána Noska. Samotný priebeh oboch ročníkov cien vyvrátil obavy a potvrdil opodstatnenosť ich realizácie v Banskej Bystrici. Pre lepšiu účasť počas budúcich ročníkov cien bude potrebné zväziť termín cien tak, aby nekolidoval so Stretnutím generácií na Kališti. Osobitne rok 2018 ukázal, že otázka nositeľov cien je veľmi citlivá a miestami aj kontroverzná, najmä pre ľudí mimo našej organizácie. Súčasne sa však ukázalo, že naše ocenenie rezonuje vo verejnosti viac, ako sme sa domnievali. Časť verejnosti negatívne reagovala na výber nositeľa ceny Humanista roka 2018 Gustáva Murína. Nositeľka ceny Veľvyslankyňa humanizmu 2017 Iveta Škodová na protest proti jej udeleniu vrátila cenu Spoločnosti Prometheus. Nositeľ ceny Humanista roka 2014 Erich Mistrík podobne reagoval, avšak cenu si zachoval, len obmedzil spoluprácu s našou spoločnosťou.

Ústredná rada spoločnosti na novembrovom zasadnutí 2018 opätovne zaoberala touto otázkou a opätovne jednomyselne potvrdila výber ich laureátov. Ukázalo sa však, ako je veľmi potrebné citlivejšie zvažovať a zhodnocovať výber nositeľov cien tak, aby rozširovali povedomie a popularitu našej spoločnosti vo verejnosti a nie zužovali možný výber nositeľov cien v budúcnosti. Rok 2019 bol potvrdením tejto zásady, keď cenu Veľvyslancu humanizmu 2019 po viacerých rokoch prijal náš dlhoročný člen a zaniatený propagátor humanizmu Rastislav Škoda a cenu Humanistu roka 2019 prof. Jozef Leikert. Ceny humanistov v rokoch 2018 i 2019 boli dôstojným pokračovaním našej už dvanásťročnej hodnotovej tradície.

V súvislosti so zmenou názvu Medzinárodnej etickej a humanistickej únie (IHEU) na Medzinárodných humanistov navrhuje Predsedníctvo SP začať vo vnútri Spoločnosti Prometheus diskusiu o zmene názvu našej spoločnosti na Humanisti Slovenska, rep. Slovenskí humanisti spolu so zmenou loga. Cieľom diskusie by malo byť zjednotenie termínového i obrazového pôsobenia humanistického hnutia vo svete i na Slovensku, zjednodušenie identifikácie i komunikácie. Prípadne by mohlo ísť o vytvorenie strešnej organizácie, zjednocujúcej nenáboženské sekulárne organizácie na Slovensku. Aj preto by logo malo byť v slovenskej verzii a anglickej verzii prispôsobené vizuálu loga Medzinárodných humanistov (viď. ďalej v texte, str. 5.):

Navrhujeme diskusiu uzavrieť na rokovaní Ústrednej rady SP v decembri 2020. Toto fórum je jediné oprávnené rozhodnúť o tejto otázke a na jeho rozhodnutí sa podieľa najviac členov našej organizácie. K výslednému rozhodnutiu by sme mali dospieť konsenzuálne.

Činnosť kancelárie SP Pod Banošom 14, v Banskej Bystrici

Činnosť kancelárie SP pokračuje najmä vďaka aktivite J. Horvátha, ktorý nepretržite a mimoriadne precízne i svedomito zabezpečuje jej chod, za minimálnych finančných nákladov (poštovné). Väčšie finančné náklady spojené s listami jednotlivcom a Dňami humanistov, údržbou zariadení (tlačiarne a kopírky) sme riešili sponzorskou cestou. Pre kanceláriu sme získali najmä vďaka S. Kizekovi darom použitý počítač s tlačiarňou, scannerom i príslušným software. Pre potreby kancelárie sme zakúpili kvalitný počítač zložený z používaných dielov v hodnote 100,- €.

Finančná situácia SP.

Finančná situácia našej spoločnosti je dlhodobo stabilná a hodnotí ju osobitne správa o hospodárení. K nej je potrebné povedať, že sme sa prioritne zamerali na maximálne úsporný model výdavkov. Prioritne sme sa zamerali na získavanie prostriedkov z 2 (3) % daní. V roku 2018 nás rozhodnutím Finančnej správy SR vyškrtli zo zoznamu prijímateľov 2 % príjmov. Po výluke príjmov z 2 % daní za rok 2018 sme sa opätovne zamerali na získanie prostriedkov z 2 % daní v roku 2019, kde sme na základe značného úsilia dosiahli porovnateľný príjem s rokom 2017. Mohol byť aj vyšší, ale preukázal sa dopad situácie z roku 2018 a z toho vyplývajúcej straty dôveryhodnosti. Svoju úlohu zohráva starnutie členskej základne, prechodu väčšiny členov do kategórie ekonomicky nečinných ľudí, čo im neumožňuje poukázať 2 %. Príjem z 2 (3) % je pre našu činnosť rozhodujúcim a od našej úspešnosti bude závisieť aj možnosť naplňovania našich programových predstáv.

Situáciu vo financiách nám pomohli čiastočne stabilizovať dary a mimoriadne členské príspevky od niektorých členov v oboch rokoch, ktoré výrazne zastabilizovali naše finančné možnosti. V tejto súvislosti je potrebné osobitne poďakovať našim členom, ktorí nám venovali vyššie členské príspevky a finančné dary.

V roku 2019 sme podali žiadosti o projekty/granty na medzinárodné humanistické organizácie, ktoré by nám mali postupne priniesť v rokoch 2019-2020 do rozpočtu okolo 2 550 €. Úspešné boli žiadosti o cestovný grant EHF (446 € – prišli v máji 2019) Hi (288,35 € – prišli v decembri 2019) a regionálny grant Hi (2 000 \$ – splatný v máji 2020).

V uplynulých dvoch rokoch sme rezignovali na podávanie projektov do grantových schém Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, nakoľko sme za 25 rokov existencie nezískali od štátu od štátnych orgánov finančnú podporu pre naše aktivity, napriek skutočnosti, že sme každoročne viac ako 10 rokov podávali projekty.

V súvislosti s ukončením výkonu funkcie hospodárky spoločnosti ďakujeme M. Marušicovej za mimoriadnu dôslednosť a obetavosť pri správe našich financií. Podobne je potrebné poďakovať členom revíznej komisie, najmä J. Fabiánovi a J. Horváthovi za ich činnosť.

Spolupráca so zahraničím

Ako jediné občianske združenie na Slovensku sme plnoprávnymi členmi tak Európskej humanistickej federácie, ako ja Medzinárodnej humanistickej a etickej únie. Obe organizácie združujú humanistické organizácie Európy i sveta a zastupujú ich pri rokovaní Rady Európy či OSN.

V marci 2019 bol ukončený trojročný proces diskusie a rozhodovania o premenovaní Medzinárodnej humanistickej a etickej únie (IHEU) na Medzinárodných humanistov – Humanists International (Hi). Cieľom tejto zmeny je zjednodušiť identifikovateľnosť medzinárodnej organizácie, jej poslania a zamerania. Spolu so zmenou názvu došlo aj k zmene loga organizácie:

Medzinárodní humanisti (Hi) pripravujú každoročne vydanie Správy o slobode myslenia. Táto správa hodnotí situáciu všetkých krajín sveta v oblasti situácie a ochrany práv ľudí s nenáboženským názorom na svet. Slovensko bolo na základe hodnotenia zaradené v roku 2018 na 74. miesto na svete. Vzhľadom na nesúhlas s hodnotením Slovenska sme pristúpili k diskusii s jej zostavovateľom za Hi B. Churchillom a pripravili sme (R. Hradecký, S. Kizek, B. Vigaš) nové osem stránkové znenie správy i hodnotenie pre rok 2019. Žiaľ, zmeny sa dostali len do celkového hodnotenia, kde Slovensko bolo v troch zo štyroch hodnotených oblastí charakterizované ako krajina so systematickou diskrimináciou. Pre budúcoročnú edíciu správy musíme dosiahnuť aj jej obsahovú zmenu. V oboch rokoch sme oslovili všetkých slovenských europoslancov s požiadavkou o ich účasť pri prezentácii správy v Európskom parlamente. V roku 2018 sa prezentácie správy nezúčastnil nikto, v roku 2019 účasť pri prezentácii prisľúbili Monika Beňová, Marián Číž (obaja Smer-SD) a Ivan Štefanec (KDH), ale nakoniec sa jej prezentácie ani jeden nezúčastnil. Na naše oslovenie vôbec nereagovali ani traja členovia výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné záležitosti Vladimír Bilčík (Spolu – občianska demokracia), Michal Šimečka (Progresívne Slovensko) a Milan Uhrík (SLNS).

Naši zástupcovia sa zúčastnili Valného zhromaždenia EHF v Norimbergu 2018 (R. Hradecký, D. Klembara a A. Mižíková) a Ryejkaviku 2019 (D. Klembara). Našu účasť podporila EHF cestovným grantom. Hi mala v roku 2018 výročnú konferenciu na Novom Zélande, kde sme sa vzhľadom na našu finančnú situáciu nezúčastnili.

Vďaka členstvu v medzinárodných organizáciách sme sa angažovali v kampaniach organizovaných EHF a IHEU, kde sme patrili medzi tie organizácie z celého sveta, ktoré podporili ich jednotlivé aktivity zamerané na ochranu práva na slobodu svedomia, či vierovyznania.

Pre komunikáciu so zahraničím využívame e-mailový kontakt office@prometheus.sk, kde nám s prekladom listov a komunikácie bezplatne pomáha náš sympatizant Boris Vigaš.

Mediálna komunikácia SP

Po ukončení/prerušení spolupráce s A. Mižíkovou sme museli urgentne riešiť prevádzku nášho webu www.prometheus.sk, jeho bezpečnosť a ochranu, ako aj jeho správu a písanie príspevkov. Podarilo sa nám to vďaka spolupráci s firmou Noprint, s.r.o. Po prerokovaní na Predsedníctve sa nám podarilo opätovne aktualizovať obsah webstránky a uverejňovať aktuálne články i informácie (R. Hradecký, F. Jedinák). Po odsúhlasení predsedníctvom sme podali žiadosť (M. Bařala, J. Horváth, R. Hradecký, S. Kizek, D. Klembara, I. Šabek) o regionálny grant Hi na vydávanie seriálu Mýty a legendy o odluke, z ktorého sme vydali doteraz štyri pokračovania z desiatich plánovaných. Grant bol úspešný a k jeho tvorbe sme získali podporu vo výške 2 200 \$ za podmienky spracovania 10 krátkych videí ku prezentovanej téme. Pretože samotný seriál Mýty a legendy na našom webe sa dostal na prvé miesta vo vyhľadávачi Google k problematike odluky cirkvi od štátu a vytváral dobrú propagáciu našej spoločnosti pripravujeme aj jeho vizuálnu podobu (videá) a získavame informácie formou žiadostí podľa zákona 211/2000 Z. z. o Slobode informácií k ďalším pripravovaným témam. Vzhľadom na existenčné/pracovné povinnosti R. Hradeckého a D. Klembaru sme predĺžili termín realizácie projektu po dohode s Hi (G. Gaetani) do konca mája 2020.

F. Jedinák prepája našu webovú stránku s diskusnou skupinou Spoločnosti Prometheus na sociálnej sieti Facebook, kde však nemáme správcovské práva a teda naše

možnosti ju spravovať sú veľmi obmedzené. Pravidelne však na Facebooku uverejňuje aktuálne správy a linky na naše články v novinách a našom webe.

Najmä vďaka aktivite M. Beňu a F. Jedináka sme pokračovali v roku 2018 a 2019 vo vydávaní časopisu Prometheus v elektronickej podobe. Bolo publikované číslo 1/2018, pripravené pre publikovanie je aj číslo 2/2018. Tretie a štvrté číslo 2018 sa pripravujú ako dvojčíslo. Elektronický časopis Prometheus je náš druhý najúspešnejší produkt v návštevnosti na našom webe a je potrebné, aby sme pokračovali v jeho produkcii. Opakovane však musíme pripomenúť, že tak v prípade časopisu, ako aj nášho webu je nevyhnutné rozšíriť okruh prispievateľov a autorov, vzájomne ich prepojiť, pretože to výrazne limituje ich rozvoj, či zachovanie. Zdravotný stav šéfredaktora M. Beňu je pomerne vážny, čo si bude zrejme vyžadovať osobitné riešenie, možno aj vo vydávaní časopisu.

Po dlhej dobe sme boli oslovení televíziou TA3 o zabezpečenie nášho reprezentanta do relácie Pozrime sa na to s témou: „Posmrtný život“. Napriek skutočnosti, že nám redaktor relácie Jozef Šivok vylučoval navrhovaných zástupcov do relácie, nakoniec sme ho presvedčili k súhlasu s účasťou nášho člena v diskusii. J. Sičák v relácii vystupoval rozvážne, vecne a argumentačne a veľmi pozitívne reprezentoval našu spoločnosť i naše hodnoty, za čo mu patrí naše poďakovanie.

Uvedené aktivity dopĺňajú svojimi článkami v novinách Pravda ešte R. Škoda a R. Hradecký. Pre zviditeľnenie Spoločnosti Prometheus vo verejnosti, by bolo vhodné podporiť tieto aktivity vlastnými autorskými výstupmi zo strany viacerých členov a tak napĺňať uznesenia predsedníctva a Ústrednej rady spoločnosti.